

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

PAZARLAMA VE PERAKENDE

RİSK TEDBİRLERİ

ANKARA 2008

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1.MAL RİSK tedbirleri	3
1.1. İşletmelerde Risk Tedbirleri.....	3
1.2. Yangın Güvenlik Tedbirleri	4
1.3. Kaza Güvenlik Tedbirleri.....	5
1.4. Nakliyat Güvenlik Tedbirleri.....	6
1.5. Hırsızlık Güvenlik Tedbirleri.....	7
1.6. Risk Yöneticisi.....	8
1.7. Mal Risklerini Ödemede Sigortanın Önemi.....	8
1.7.1.Önlemeyen Risklerin Zararları	8
1.7.2. Risk Önlemede Sigorta Maliyeti	9
1.7.3. Niçin Sigorta Yaptırmalıyız?.....	10
1.7.4. Örnekler	10
UYGULAMA FAALİYETİ	11
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	12
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	14
2.CAN RİSKLERİ TEDBİRLERİ	14
2.1. Sağlık Riskleri.....	14
2.2. Yaşlılık.....	17
2.3. Emeklilik.....	17
2.4. Can Risklerini Önlemede Sigortanın Önemi.....	17
2.4.1. Niçin Sigorta Yaptırmalıyız?.....	18
2.5. Sigortacılık Tarihinden Örnekler	19
UYGULAMA FAALİYETİ	20
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	21
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	23
3. İş yeri risktedbirleri	23
3.1. Ticari Risklere Karşı Tedbirler	23
3.2. Tesadüfî Risklere Karşı Tedbirler.....	24
3.2.1. Depremde Güvenlik.....	24
3.2.2. Sel Felaketinde Güvenlik.....	25
3.2.3. Yıldırıma Karşı Güvenlik	26
3.2.4. Kasırgada Güvenlik	27
3.3. Mesleki Risk Tedbirleri	28
3.4. Sigortacılık Tarihinden Örnekler	29
UYGULAMA FAALİYETİ	30
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	31
MODÜL DEĞERLENDİRME	33
CEVAP ANAHTARLARI.....	35
KAYNAKÇA	36

AÇIKLAMALAR

KOD	343FBS002
ALAN	Pazarlama ve Perakende
DAL/MESLEK	Sigortacılık
MODÜLÜN ADI	Risk Tedbirleri
MODÜLÜN TANIMI	Mal, can, iş yeri ile ilgili risklerin ve diğer riskleri tespit edip alması gereken tedbirlerin verildiği öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/24
ÖN KOŞUL	
YETERLİK	Riskleri tedbirlerini tespit etmek
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Mal, can, iş yeri ile ilgili risk tedbirlerini tespit edebileceksiniz. Amaçlar <ol style="list-style-type: none"> 1. Mal ile ilgili risk tedbirlerini tespit edebileceksiniz. 2. Can ile ilgili risk tedbirlerini tespit edebileceksiniz. 3. İş yeri risk tedbirlerini tespit edebileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Sınıf ortamı, bilgisayar laboratuvarı Donanım: Bilgisayar, projeksiyon
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Her öğrenme faaliyeti sonunda modülde verilen ölçme araçları ile ulaştığınız bilgi düzeyinizi kendi kendinize değerlendirebileceksiniz. Modül sonunda ise, kazandığınız bilgi ve becerileri belirlemek amacıyla öğretmeniniz tarafından hazırlanacak bir ölçme aracıyla değerlendirileceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Risk ve belirsizlik insanların her zaman karşı karşıya kaldıkları bir olgudur. İnsanlık tarihinden itibaren bu kavram insanların sürekli karşısına çıkmış ve insanları tedirgin etmiştir.

İnsanlar sürekli olarak risk karşısında kendilerini güvene almak belirsizlikten kurtulmak için çareler aramışlardır.

Bugün dünyada sigorta kavramı kendini hissettirmiş ve insanları riskler karşısında kendilerini güvende hissetmelerini sağlamıştır. Dünyada bugün hemen hemen sigorta kapsamına alınmayan risk yoktur. Ülkemizde de risk oldukça yüksektir ve insanlar riskler karşısında kendilerini güvende hissetmek için riske maruz kalan değerlerini sigorta kapsamına almaktadırlar.

Sigortacılığın değeri ülkemizde bugün itibarıyla olması gereken yerde değildir. Ülkemizde eğitim seviyesi arttıkça sigortanın değeri de hak ettiği yere ulaşacaktır ve sigortacılık mesleği en önemli mesleklerden bir tanesi olacaktır.

Bu modülü öğrenerek sigortacılığın temelini oluşturan risk kavramını öğreneceksiniz ve risk analizi yaparak bölgesel riskleri tespit edebileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Mal ile ilgili risk tedbirlerini tespit edebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Bu faaliyet öncesinde yapmanız gereken öncelikli araştırmalar şunlardır:

- Bölgenizdeki sigorta acentelerine giderek onlardan bölgesel riskler konusunda bilgi alınız.
- Bölgenizdeki endüstriyel kuruluşlara giderek hangi konularda risk altında olduklarını öğreniniz.
- Bölgenizdeki konut sahiplerine giderek konutlarındaki riskleri öğreniniz.
- Bölgenizdeki iş yerlerine giderek iş yerlerindeki riskleri tespit ediniz.

1.MAL RİSK TEDBİRLERİ

Günlük hayatımızda karşı karşıya olduğumuz riskler söz konusu olduğunda hayatımızın veya mal varlığımızın tesadüfen korunduğunu düşünebiliriz. Tesadüf eseri meydana gelen risklerin oluşturduğu zararlar düşünülürse ortaya çıkan zararların boyutu oldukça büyüktür. Bu risklere karşı korunmanın yollarını insanoğlu sürekli düşünerek bazı korunma tedbirleri bulmuştur. Bunlar aşağıda verilmiştir.

1.1. İşletmelerde Risk Tedbirleri

Tam ve kâgir (taş veya tuğladan) yapılarda faaliyet gösteren işletmeler ile küçük ölçekli işletmeler, yangın, hırsızlık, cam kırılması gibi birçok risk ile karşı karşıyadır ve bunlardan korunmak için tedbirler almaktadır. İş yerlerinin aldığı önlemler şunlardır:

- Ek teminatlar
- Riskin ölçülmesi
- Aşkın sigorta
- Eksik sigorta
- İş yeri paket poliçesi alınırken dikkat edilecek diğer hususlar

1.2. Yangın Güvenlik Tedbirleri

Bir önceki modülümüzde yangın risklerinden bahsetmiştik.

Sigorta ettiren kişi temin olunan rizikoların gerçekleşmesinde zararı önlemeye, azaltmaya ve hafifletmeye yarayacak önlemleri almakla yükümlüdür. Alınan önlemlerden doğan masraflar, bu önlemler faydasız kalmış olsa bile, sigortacı tarafından ödenir. Eksik sigorta varsa, sigortacı bu masrafları sigorta bedeliyle sigorta değeri arasındaki orana göre öder. Yangın söndürmede, durdurmada veya söndürmenin, durdurmanın veya kurtarmanın gerektirdiği yıkma ve boşaltmalarda, sigortacı; sigortalı şeylerin hasara uğramasından ve kaybolmasından doğan zararları da karşılar.

Riziko gerçekleştiğinde, sigortacı veya yetkili kıldığı kişiler, sigorta edilmiş bina ve şeyleri muhafaza altına almak ve zararı azaltmak amacıyla makul ve uygun şekillerde, hasara uğrayan bina ve yerlere girebilir. Sigorta edilmiş bina veya şeylerin kendisine teslimini isteyebilir. Sigortacı bu şekilde hareket etmekle herhangi bir yükümlülük üstlenmiş olmaz ve bu poliçe şart ve hükümlerinden herhangi birine dayanmak yolundaki hakkından bir şey kaybetmez. Sigorta edilmiş şeyler, hasarlı olsun olmasın, ne kısmen ne tamamen, onayı olmadıkça sigortacıya bırakılamayacağı gibi, bu madde hükümlerine göre sigortacının, sigorta edilmiş bina veya yerlere girmiş, sigortalı bina veya şeyleri teslim almış, bunlara el koymuş veya bunları muhafaza altına almış olması, sigorta ettirenin hasarlı şeyleri bırakma hakkındaki isteğini kabul ettiğine delil teşkil etmez. Sigortacı hasar miktarına ilişkin belgelerin kendisine verilmesinden itibaren bir ay içerisinde gerekli incelemelerini tamamlayıp hasar ve tazminat miktarını tespit edip sigortalıya bildirmek zorundadır.

Resim 1:1: Yangın söndürme tüpü

➤ Elektrik emniyeti

Elektrik hem en kullanışlı hem de en tehlikeli kaynaklardan biridir. Elektrik kaçaklarının sebep olduğu yangınlar derin olur ve iyileşmesi zaman alır. Genellikle, bu tip kazalardan birkaç küçük tedbir alınarak kaçınılabılır.

Elektrik çarpmalarından korunmak için birkaç tavsiye;

- Fişler prize tam uymuyorsa, bakılıp tamir edilmesi gerekir. Prize girmeyen bir fişi kesinlikle zorlamayınız.
- Sadece garantili olan uzatma fişlerini kullanınız.
- Kabloların yanmış ya da kesilmiş olmadığından emin olunuz.
- Kabloyu hiçbir zaman duvara monte etmeyiniz.
- Uzatma kabloları ev işleri için sürekli kullanılmamalıdır. Aşırı ısınmaya sebep olabilir, dolayısıyla emniyetli değildir.
- Elektrik malzemelerini suya yakın yerlerde kullanmayınız (kület ya da lavaboda).
- Fişlerde, prizlerde ve kablolarda kesik ya da hasar olup olmadığını kontrol ediniz.
- Bütün prizlere çocukların oynamasını önlemek için koruma takınız.
- Evdeki hayvanlarınızın kabloları kemirmelerine izin vermeyiniz.

Resim1.2: Bozuk bir prize takılan fişin sonuçları

1.3. Kaza Güvenlik Tedbirleri

Sigorta şirketlerinin kazalar karşısında fazla zarara uğramaması için kazanın tanımı ve kaza sayılmayacak hâller kanunda belirtilmiştir.

Yangın, hırsızlık, araca çarpma ve benzeri durumlarda kendimizi güvende hissetmek için mal sigortaları kapsamında kaza sigortası yaptırırız.

Sigorta şirketleri kaza oranını düşürmek için hasarsızlık indirimlerine gitmektedirler. Sigorta yaptırılan bir mal da poliçe süresinde herhangi bir hasar meydana gelmezse bir

dahaki yıl yapılan sigortadan belli bir miktar hasarsızlık indirimine gitmektedirler.

- **Araba için tavsiyeler:** Arabanızın kapılarını her zaman kilitleyiniz. Seyahate çıkmadan önce bir harita alınız, nereye gittiğinizi ve nerede olduğunuzu her zaman biliniz. Yoğun bir caddede ya da ana yolda iseniz, cep telefonu olan biri yardım istemek için polise telefon edecektir. Arabanızı her zaman iyi aydınlatılmış bir yere park ediniz. Değerli eşyalarınızı koltukta bırakmayınız.

Resim 1.3: Araçla seyir hâlindeyken telefonla konuşmayınız.

1.4. Nakliyat Güvenlik Tedbirleri

Sigorta şirketleri kendilerini güvence altına almak için bazı zararları sigorta kapsamı dışında tutmaktadırlar. Bunlar şunlardır:

- Yağma, tevkif, alıkoyma ile bunların veya bunlara yönelmiş her türlü teşebbüslerin neticeleri veya harp mahiyetinde harekâtın (harp ilan edilmiş olsun, olmasın) neticeleri,
- Grevcilerin, lokavt edilmiş işçilerin veyahut işçi kargaşalıklarına, karışıklıklara veya halk hareketlerine iştirak eden kimselerin ika edecekleri ziya veya hasarlar,
- Yağmur suyu, ambar buğusu ve bundan ileri gelen tekâsüf,
- Oksidasyon veya paslanma, kırılma, çalınma, alışılmış dışı akma
- Yasak veya gizli ticaret, kaçakçılık, emtianın ithal, ihracat

- Şayet, sigorta akdinin bilgisi altında olarak barut, fulmikoton, kibrit, ham petrol, benzin, fosfor, kimyevi maddeler, dinamit, nitrogliserin ve benzeri maddeler gibi kolaylıkla tutuşabilen veya infilakı mümkün olan maddeler ile sönmemiş kireç, tahrip edici mayiler veya zehirli veyahut fena kokulu maddeler sigortalı mallar ile bir arada yüklenir veya depo edilirse, böyle maddelerin yakınlığından veya aynı yüklemeye katılmış olmalarından doğacak ziya.

Sigorta şirketleri, bu yukarıda saydığımız hâlleri sigorta kapsamı dışında tutarak kendilerini güvence altına almak ister.

1.5. Hırsızlık Güvenlik Tedbirleri

Sigorta şirketleri hırsızlık sigortası poliçesi yaptırırken kendilerini güvence altına almak için bazı durumları kapsam dışı bırakmaktadır.

Bunla şunlardır:

- Savaş, istila, düşman hareketleri, iç savaş, ihtilal, ayaklanma ve askeri hareketlerden yararlanılarak yapılan hırsızlık, yağma ve bu suçlara teşebbüsten kaynaklanan zararlar
- Herhangi bir nükleer yakıttan veya nükleer yakıtın yanması sonucu nükleer artıklardan veya bunlara atfedilen sebeplerden meydana gelen iyonlayıcı radyasyon veya radyoaktif bulaşma ya da bunların gerektirdiği askeri ve inzibati tedbirlerden yararlanılarak yapılan, hırsızlık, yağma ve tahribat
- Kamu otoritesi tarafından sigortalı şeyler üzerinde yapılacak tasarruflardan yararlanılarak yapılan hırsızlık, yağma veya bu suçlara teşebbüsten kaynaklanan zararlar
- Sigortalıyla birlikte yaşayan veya birlikte oturan kimseler tarafından yapılan hırsızlık ve tahribat
- Hırsızların neden olacağı yangın, infilak ve dâhili su zararları
- Envanter açıkları

Rizikonun gerçekleşmesi hâlinde sigortalı veya sigorta ettirenin yükümlülükleri aşağıdaki gibidir.

- Rizikonun gerçekleştiğini öğrendiği tarihten itibaren beş iş günü içinde sigortacıya bildirimde bulunmak
- Rizikonun gerçekleştiğini öğrendiğinde, durumu derhal yetkili makamlara bildirmek ve çalınanlar arasında kıymetli evrak varsa dolaşımını ve ödenmesini önlemek için ilgili yerlere derhal başvuruda bulunmak
- Sigortalı değilmişçesine gerekli koruma önlemlerini almak ve bu amaçla sigortacı tarafından verilen talimata elinden geldiği kadar uymak
- Zorunlu hâller dışında, rizikonun gerçekleştiği yer veya kıymetlerde bir değişiklik yapmamak
- Sigortacının isteği üzerine rizikonun gerçekleşmesi nedenlerini ayrıntılı şekilde

- belirlemeye, zarar miktarı ile delilleri saptamaya ve rücu hakkının kullanılmasına yararlı, sigorta ettiren için sağlanması mümkün gerekli bilgi ve belgeleri gecikmeksizin sigortacıya vermek
- Zararın tahmini miktarını belirten, yazılı bir bildirim makul ve uygun bir süre içinde sigortacıya vermek
  - Tazminat yükümlülüğü ve miktarı ile rücu haklarının saptanması için sigortacının veya yetkili kıldığı temsilcilerinin sigortalı kıymetlerin bulunduğu yerlerde, sigortalı kıymetlerde ve bunlarla ilgili belgeler üzerinde yapacakları araştırma ve incelemelere izin vermek
  - Sigorta konusu ile ilgili başka sigorta sözleşmeleri varsa bunları sigortacıya bildirmek
- **Ev için tavsiyeler:** Evden çıkarken kapıyı kilitlemeyi ve pencereleri kapatmayı unutmayınız. Daireye ilk taşındığınızda giriş kapısının kilidini değiştiriniz. Çünkü dairenin anahtarının başka kimlerde olduğunu bilemezsiniz. Ayrıca bütün pencerelere, özellikle birinci kat bir ev kiralyorsanız, demir parmaklıklar yaptırınız.

1.6. Risk Yöneticisi

Risk değerlendirmesi iş yeri yönetiminin bir kararı olduğu için işveren veya işveren vekilleri her aşamada yer almalıdır. Ancak olayın yürütülmesi varsa başta risk değerlendirme uzmanları veya işçi sağlığı ve iş güvenliği uzmanları olmak üzere iş yeri hekimleri, teknik elemanlar ve çalışanlardan oluşan bir ekip tarafından gerçekleştirilmelidir.

1.7. Mal Risklerini Ödemede Sigortanın Önemi

Sigortalı, sigortayla teminat altına alınan rizikoların gerçekleşmesi hâlinde, zararı önlemeye, azaltmaya ya da hafifletmeye yarayacak önlemleri almakla yükümlüdür.

1.7.1.Önlemeyen Risklerin Zararları

Riziko gerçekleştiğinde, sigorta şirketi veya yetkili kıldığı temsilcileri, sigorta kapsamındaki maddi değerleri koruma altına almak ve zararı azaltmak amacıyla, makul ve uygun şekillerde, hasara uğrayan yere girebilir. Sigorta şirketi, bu şekilde hareket etmekle herhangi bir tazminat sorumluluğu yüklenmiş olmaz ve bu poliçe hükümlerinden doğan haklarının herhangi birinden feragat etmiş sayılmaz.

Sigorta edilmiş mal veya üretilen bir üründe meydana gelen zararın nedeni, niteliği ve miktarı, havuzun veya yetkili kıldığı kimselerin belirlemelerine göre taraflar arasında yapılacak anlaşma ile tespit edilir.

Taraflar zararın nedeni, niteliği ve miktarı konusunda anlaşamadıkları takdirde, her halükârda özel hukuk yolları açık olmak üzere, ihtilaf aşağıdaki esaslara uyulmak suretiyle Tahkim Kurulunca sonuçlandırılır. Mahkemeye intikal etmiş uyuşmazlıklarla ilgili olarak Tahkim Kuruluna başvurulamaz.

Tahkim Kurulu, ihtilaf konusu zararın nedeni, niteliği ve miktarı konusunda, gerekli göreceği deliller ile rizikonun gerçekleşmesi sırasındaki zarar miktarını saptamaya yarayacak kayıt, belge ve hasar tespit raporlarını isteyebilir, hasarı yerinde inceleyebilir.

Tahkim Kurulunun ihtilaf konusunda vereceği karar kesindir, tarafları bağlar.

Tahkim Kurulunun ihtilaf konusu ile ilgili olarak yapacağı masraflar taraflarca yarı yarıya ödenir.

Hasar ihbarının asılsız yapıldığının belirlenmesi hâlinde, yapılan hasar tespit masrafları sigortalıdan tahsil edilir.

Sigorta tazminatının hesabında, sigortalının beyan ettiği ve poliçede belirtilmiş olan sigorta bedelleri esas alınır.

Hasar oranı, her bir unsurun sigorta bedelinin bir oranı şeklinde belirlenir. Muafiyeti geçmeyen hasarlar ödenmez. Tazminatın hesabında, hasar miktarından poliçede belirtilen muafiyeti aşan kısım esas alınır.

Kısmi hasarlara ilişkin ödemeler, hiçbir zaman tam hasar hâlinde ödenecek bedeli aşamaz.

Kesinleşmiş olan tazminat miktarı en geç 30 gün içinde sigortalıya ödenir.

1.7.2. Risk Önlemede Sigorta Maliyeti

Sigorta işletmelerinin finansal yapısı, diğer mali kurumlardan belirli konularda farklılık göstermektedir. Sigorta işletmeleri, finansal olarak uzun vadeli kaynak toplamakta ve bunları belirli alanlarda yatırımlara dönüştürerek gelir elde etmektedirler. Elde edilen gelirler ile sigortalıların karşılaştıkları hasarların neden olduğu maddi kayıplar giderilmektedir.

Ayrıca bu gelirler sayesinde sigortalılara ait tasarrufların artmasına katkı sağlanmakta ve tasarruf sahiplerine gelecek güvencesi sunulmaktadır. Sigorta işletmelerin topladıkları fonların değerlendirilmesi konusunda sınırlar, sigortalıların korunması amacıyla devlet tarafından belirlenmektedir. Sigorta işletmeleri birçok mali kurumdan farklı olarak eldeki fonları, öncelikle güvenlik prensibini, daha sonra likidite ve kârlılık prensiplerini göz önünde bulundurarak yatırıma dönüştürmektedirler. Ayrıca yatırımlarında riskin dengeli dağılımı ilkesine de önem vermektedirler.

Türk sigorta şirketlerinin yatırımlarının %70-%80'i devlet tahviline gitmektedir. Yani şirketlerin yatırım gelirleri çok büyük ölçüde devletin iç borçlanma politikalarına bağlı olmaktadır. Bu durumda şirketin, devlet politikalarında oluşabilecek değişiklikler sonucunda yatırım gelirlerinde meydana gelebilecek olası düşümlere karşı hazırlıklı olması gerekmektedir. Bunun yanı sıra sigorta şirketlerinin yatırımlarının tümünün devlet tarafından

izlenmekte ve denetlenmekte olması, sigortalılar için önemli bir güvence kaynağı olmaktadır.

1.7.3. Niçin Sigorta Yaptırmalıyız?

Hayat türlü risklerle doludur. Çalışırken iş kazası geçirmek, meslek hastalığına yakalanmak, yaşlanınca çalışamaz duruma düşmek, sakatlanmak, çalışamayacak şekilde hastalanmak, herhangi bir kazaya uğramak veya doğal afetlerden biriyle karşılaşmak gibi riskler yaşamın içinde her zaman söz konusudur. Sigorta kişiyi ve ailesini risklere karşı tedbirli olmaya yönlendiren ve bu gibi zor durumlarda maddi olarak destekleyen bir sistemler bütünüdür.

1.7.4. Örnekler

Örnek 1: Trafik kazalarına karşı kasko ve trafik sigortaları

Örnek 2: Deprem riskine karşı zorunlu deprem sigortası

Örnek 3: Geleceğini güvence altına almak için yaptırılan bireysel emeklilik sigortası

UYGULAMA FAALİYETİ

➤ İş yerlerinin risklere karşı aldığı önlemleri sayınız.	➤ İşletmelerde risk tedbirleri kısmını okuyunuz.
➤ Evimizi veya iş yerimizi yangına karşı korumak için almamız gereken tedbirleri yazınız.	➤ Yangın güvenlik tedbirleri kısmını okuyunuz.
➤ Araçla kaza yaptığımızda bilmemiz gerekenler nelerdir sayınız.	➤ Kaza güvenlik tedbirleri kısmını okuyunuz.
➤ Sigorta şirketlerinin nakliyat sigortası kapsamı dışında bıraktıkları zararları sayınız.	➤ Nakliyat güvenlik tedbirleri kısmını okuyunuz.
➤ Evimizde hırsızlığa karşı almamız gereken önlemleri sayınız.	➤ Hırsızlık güvenlik tedbirleri kısmını okuyunuz.
➤ Önlemeyen risklerin zararlarını anlatınız.	➤ Önlemeyen risklerin zararları kısmını okuyunuz.
➤ “Neden sigorta yaptırmalıyız?” sorusunun cevabını bulunuz.	➤ Niçin sigorta yaptırmalıyız kısmını okuyunuz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A. OBJEKTİF TESTLER(ÖLÇME SORULARI)

Bu faaliyet sonucunda hangi bilgileri kazandığınızı, aşağıdaki soruları cevaplayarak belirleyiniz.

1. Sigorta ettiren kişi temin olunan rizikoların gerçekleşmesinde zararı ....., ... , ve ..... yarayacak önlemleri almakla yükümlüdür.
2. Yangın, hırsızlık, araca çarpma ve benzeri durumlarda kendimizi güvende hissetmek için mal sigortaları kapsamında ..... sigortası yaptırırız.
3. Hırsızlıklara karşı evden çıkarken ..... kilitlemeyi ve ..... kapatmayı unutmayınız.
4. Kesinleşmiş olan teminat miktarı en geç kaç gün içinde sigortalıya ödenir?
  - A) 10
  - B) 20
  - C) 30
  - D) 40
5. Hasar ihbarının asılsı yapıldığının belirlenmesi halinde, yapılan hasar tespit masrafları kimden tahsil edilir?
  - A) Sigortalıdan
  - B) Sigorta şirketinden
  - C) Devletten
  - D) İhbarı yapandan

Cevaplarınızı modülün sonundaki cevap anahtarı ile karşılaştırınız.

B. ÖLÇME SORULARI

Aşağıdaki sorulara Evet, Hayır olarak cevap veriniz:	Evet	Hayır
1. Sigorta yaptırmak risklerden korunmada kişiye yardımcı olur mu?		
2. Primler tam ödendiği takdirde sigorta şirketi poliçede yazan yükümlülüklerini tam olarak yerine getirmek zorunda mıdır?		
3. Kasko bir mal sigortası çeşidi midir?		
4. Hırsızlık sigortası yaptıran birinin öncelikle hırsızlığı önleyici tedbirleri alması gerekir mi?		
5. Sigorta tazminatının hesabında, sigortalının beyan ettiği ve poliçede belirtilmiş olan sigorta bedelleri mi esas alınır?		
6. Sigorta şirketi ile sigortalı zararın nedeni, niteliği ve miktarı konusunda anlaşamadıkları takdirde, özel hukuk yolları açık olmak üzere, Tahkim Kuruluna gidebilir mi?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı modülün sonundaki cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrar inceleyiniz.

Tüm sorulara “Evet” cevabını verdiyseniz diğer faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Can ile ilgili risk tedbirlerini tespit edebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Bu faaliyet öncesinde yapmanız gereken öncelikli araştırmalar şunlardır:

- Bölgenizdeki sigorta acentelerine giderek onlardan bölgesel riskler konusunda bilgi alınız.
- Polis tutanakları ve istatistiklere bakarak bölgedeki ferdi kaza risklerini takip ediniz.
- Sağlık kuruluşlarına giderek bölgede en çok hangi sağlık risklerinin yaygın olduğunu tespit ediniz.

2.CAN RİSKLERİ TEDBİRLERİ

İnsanlar yaşamları boyunca birçok riskle karşı karşıyadır. Bu risklerden minimum etkilenmek için alması gereken tedbirler vardır. Bunlar aşağıda verilmiştir.

2.1. Sağlık Riskleri

Hayat riskleri insanların sürekli karşı karşıya kaldıkları risk türüdür. İnsanlar yaşamlarını devam ettirirken sürekli risk altındadırlar.

Herhangi bir sağlık problemi karşısında sigorta şirketi tarafından yatarak veya ayakta tüm tedavi teminatları sağlanır.

Yalnız sağlık sigortası kapsamında kalan bazı durumlar vardır ve bu tür olaylar gerçekleştiğinde sigorta şirketi bunları karşılamaz ve teminat dışında kalır. Kişi bunları bilir ve kendini bu durumlardan sakındırmaya çalışır.

Genel şartlara göre sağlık poliçeleri kapsamı dışında kalan hâller aşağıda belirtilmiştir.

- Savaş ve savaş niteliğindeki hareketler ve bunlardan doğan iç kargaşalıklar
- Suç işlemek veya suç işlemeye teşebbüs etmek
- Tehlikede bulunan kişileri ve malları kurtarma hâli hariç, sigortalının kendisini bile bile ağır bir tehlikeye maruz bırakacak hareketlerde bulunması
- Deprem, sel, yanardağ patlaması ve toprak kayması
- Esrar, eroin gibi uyuşturucuların kullanımı
- Nükleer rizikolar
- Sigortalının intihara teşebbüsü nedeniyle meydana gelebilecek hastalık veya yaralanma hâlleri ile poliçede belirtilmiş olan kapsam dışı özel durumlar
- Sigortalının kaza sonucu acilen sağlık kuruluşuna yatırılmasını gerektiren hâller dışında ferdi poliçelerde poliçe başlangıç tarihinden itibaren ilk 30 günlük süre teminat dışıdır.
- Sigorta başlangıç tarihinden önce, sigortalının varlığından haberdar olduğu ve/veya tetkik yaptırdığı ve tedavi gördüğü rahatsızlıklar, kazalar ve her türlü giderler
- Resmen ilan edilmiş salgın hastalıklar
- Kazaen yaralanma dışındaki her türlü estetik ve plastik cerrahi müdahaleler kozmetik amaçlı tedaviler, bacak varisi tetkik ve tedavisi, tatlandırıcılar, şişmanlık tetkik ve tedavisi, şifa kürleri, çamur banyoları, karantina, akupunktur, masaj vb. huzurevi, sanatoryum, kaplıcalar, jimnastik ve güzellik salonları gibi poliçede belirtilen "Sağlık Kuruluşu" tanımına uymayan kuruluşlardan alınan faturalar; alternatif tıp tedavi masrafları, bilimselliği kanıtlanmamış tedaviler
- Poliçede belirtilen "Doktor" tanımına uymayan kişiler (fizyoterapist, diyetisyen, özel hemşire vb.) tarafından yapılan tedavi ve bakımlarla ilgili tüm masraflar
- Kısırlık tetkik ve tedavisi, medikal ve cerrahi her tür yapay döllenme, üreme organlarıyla ilgili yapısal bozukluklar, cinsel işlev bozuklukları her türlü sünnet, tıbben zorunlu olsun ya da olmasın her türlü kürtaj ve düşük giderleri, kısırlaştırma, doğum kontrol yöntemlerine ait giderler
- Kısırlıkla ilgisi olsun ya da olmasın, her türlü varikozel tetkik ve tedavilerine ait giderler

- Sigortalı olunmadan önceki maluliyetler ve bunların gerektirdiği tedavi, ameliyat ve organ nakilleri ile doğuştan gelen anomali ve hastalıklara, büyüme ve gelişme geriliği tetkik ve tedavilerine ait giderler
- Check-up mahiyetindeki doktor muayene tetkik giderleri ve periyodik kontroller
- Psikiyatrik hastalık tedavisiyle ilgisi olsun veya olmasın psikotrop ilaçlar, psikiyatrik hastalıklar, psikiyatri kliniklerinde ve/veya psikiyatri doktorları ve psikologlar tarafından yapılan tetkik ve tedavilerine ait giderler
- Çocuk mamaları, çocuk bezleri, biberon ve emzikler; her türlü sabun, şampuan ve solüsyon, alkol ve kolonyalar; hidrofil pamuk, termometre, buz kesesi, sıcak su torbası vb. sıhhi malzemeler; uyku apne cihazı, işitme cihazı, tekerlekli iskemle, ortopedik tabanlık, atel, dizlik, korse, diş protezleri benzeri yardımcı tıbbi malzeme ve cihazlar ile telefon, TV masrafları, tedavi için gerekli olmayan malzemeler vesair idari masraflar.
- Kuduz ve tetanos dışında kalan aşılar ve bu aşılarla ilgili test giderleri
- Astım ve alerjik hastalıkların tetkik ve tedavi giderleri
- Teminat dışı bir durum nedeniyle ameliyat ve doğum teminatı ile ilgili ödeme yapılmaması hâlinde, ödenmeyen durum için yapılan her türlü doktor, ilaç, tanı, oda-yemek-refakatçi harcamaları ve her türlü harcama
- Gebelik ve doğumla ilgili ya da onların neden olduğu rahatsızlıklara ilişkin her türlü doktor muayene, tetkik ve tedavi giderleri, hamilelik süresince yaptırılan muayene ve tetkik giderleri
- AIDS ve HIV virüsüne bağlı hastalıklar ile zührevi hastalıkların teşhis ve tedavi masrafları
- Organ ve/veya doku nakillerinde organ ve/veya dokusu alınan kişinin masrafları, organ ve/veya doku ücretleri ve/veya organ ve dokunun ulaşım masrafları
- Tehlikeli tarzdaki sportif faaliyetlere (binicilik, sürücülük, dağcılık, dalgıçlık, paraşütle atlama vb.) ve profesyonel veya amatörce her türlü müsabakaya ve antrenmana katılım sırasında meydana gelecek hastalık ve sakatlıkların tetkik ve tedavilerin giderleri
- Reçetesiz, faturasız ve kupürsüz alınan ilaç bedelleri ile faturasız diğer masraflar
- Sigortalının tazminat talebinde bulunurken yaptığı ulaşım ve sigortacı tarafından istenilen belgelerin hazırlanması vs. ile ilgili masraflar

- Diş teminatı olmayan poliçelerde, hangi nedenle olursa olsun diş, diş eti ile diş tedavisini de içine alan çene cerrahisine ilişkin tüm giderler
- Gözlük, cam, çerçeve, lens giderleri (Gözlük, çerçeve, lens giderleri, gözlük teminatı olan poliçelerde bu teminattan karşılanır.).
- Gözde kırılma kusurunun (miyopi vs.) giderilmesine yönelik müdahaleler
- Kronik böbrek hastalıkları için uygulanan renal dializ giderleri
- Poliçede yer almayan teminatlara ilişkin her türlü tetkik ve tedavi giderleri
- Sedef, siğil, akne (sivilce), lipom, kist sebace (yağ bezesi), nevüs (ben), horlama ve uyku apne sendromu, epilepsi (sara), menopoz ve komplikasyonlarının (kemik erimesi vb.) tetkik ve tedavilerine ait giderler

2.2. Yaşlılık

İnsan yaşamı içerisinde yaşlılık başlı başına ve önlenmesi mümkün olmayan bir risk türüdür. Her insan mutlak yaşlanacak ve gençken yapabildiği hiçbir işi yapamayacaktır. Hiçbir şekilde bunun önlemi alınmaz ama yaşlılık geciktirilebilir.

İnsanlar yaşlandığında kendilerini güvence altına almak isterler, bunun için de sigorta şirketlerine poliçe yaptırarak kendilerini yaşlandıklarında güven altına almak isterler.

2.3. Emeklilik

Emeklilik yaşlılıkla gelen bir olgu gibi görünse de insanlar yaşlanmadan emekli olma imkânlarına sahiptirler. Çünkü değişen hayat koşulları ve şartlar yüzünden insanlar, birden fazla emeklilik yaparak kendilerini geleceğin risklerine karşı garanti almak isterler. Günümüzde bütün sigorta şirketleri, özel emeklilik ile insanları emekli ederek geleceklerini garanti altına alırlar.

2.4. Can Risklerini Önlemede Sigortanın Önemi

Can sigortaları doğrudan insan sağlığını ve insan hayatını ilgilendiren sigortalardır. Herhangi bir hastalık durumunda çalışamaz hale gelirse sigorta maddi açıdan geçim desteği sağlar ve sağlık giderlerini karşılar. Ölüm halinde geride kalan aile fertlerinin geçimlerini sürdürebilmelerine destek olur. Bu nedenlerle can sigortaları çok önemlidir ve yapılmasında fayda vardır.

2.4.1. Niçin Sigorta Yaptırmalıyız?

Can sigortası kapsamında insanların karşı karşıya kaldığı birçok risk vardır. İnsanlar bu riskler karşısında kendilerini güvende hissetmek için kendilerini sigorta kapsamına alırlar. Can sigortası poliçesi yaptıran kişinin faydalanacağı imkânlardan bazıları şunlardır:

- Sigortalının, poliçe kapsamında aniden hastalanması veya yaralanması durumunda, şirket; hastane, ameliyat ve tedavi masrafları ile ilgili doktorun yazdığı ilaçların masraflarını poliçe limitleri dâhilinde öder.
- Sigortalının bu poliçe kapsamında aniden hastalanması veya yaralanması durumunda, şirket sigortalının tıbbi durumuna en uygun nakil aracıyla, en yakın sağlık kurum ve/veya kuruluşuna ulaşımını sağlar.
- Bulunulan sağlık kurum ve/veya kuruluşunda hastaya yapılacak tedavi için gerekli donanım ve tıbbi ekip yoksa şirket sigortalının tıbbi durumuna uygun başka bir sağlık kurum ve/veya kuruluşuna naklini sağlamakla yükümlüdür.
- Sigortalının bu poliçe kapsamındaki hastalık veya yaralanma sonucu tıbbi bir merkezde yatarak operasyon gerektiren tedavisinin sona ermesini takiben taburcu olması durumunda, seyahate devam edemeyeceğine ve ikâmetgah adresine dönüş için sigortalının asıl seyahat için kullanmış olduğu taşıma aracını kullanamayacağına sigortalıyı tedavi eden doktor tarafından karar verilirse, şirket, sigortalıyı poliçe koşulları çerçevesinde sigortalıyı tedavi eden doktorun belirlediği ve sigortalının tıbbi durumuna en uygun nakil aracıyla ikâmetgah adresine nakli için gerekli giderleri karşılayacaktır.
- Sigortalının bu poliçe kapsamında aniden hastalanması veya yaralanması sonucu vefatı hâlinde şirket; cenazenin talep edilen adrese naklini temin eder ve oluşan masrafları öder.

Bunun dışında kanunla ferdi kaza sayılamayacak hâller belirtilmiştir ve böylece sigorta şirketlerini de korumaya yönelik önlemler alınmıştır. Bunlar şunlardır:

- Her cinsi hastalıklarla bunların neticelerinin ve hastalıklı bir hâlin,
- Sigortanın kapsamına giren bir kaza neticesinde vukua gelmediği takdirde, sühnetin, donma, güneş çarpması ve konjestion gibi tesirlerinin,
- Herhangi akıl ve ruh haleti ile olursa olsun, intiharın veya intihara teşebbüsün,
- Aşıkâr sarhoşluğun, sigortanın kapsamına giren bir kazanın icap ettirmediği durumda uyuşturucu madde kullanmanın, ilaç ve zararlı madde almanın,
- Sigortanın kapsamına giren bir kazanın icap ettirmediği cerrahi müdahalenin
- Ameliyat veya ışın tedavisi sonrası oluşabilecek ölüm veya arıza bırakmış durumlar

2.5. Sigortacılık Tarihinden Örnekler

Örnek: 2006 Eylül ayında bir trafik kazasında eşimi kaybettim. Eşim hayattayken bir şirketin özel sağlık sigortasına başvurmuş ve prim yatırıyorduk. Eşimi kaybettikten sonra mali sıkıntı çektim. Eşim vefat edince sigorta şirketine başvurdum ve sigorta şirketi inceleme ve diğer işlemleri başlattı. Bir süre sonra sigorta şirketinden yüklü bir miktarda para aldım ve mali sıkıntılarımı giderdim. Eşimi kaybetmek beni çok üzmüştü. Bugün sigorta şirketine giderek poliçe düzenlediğim için çok mutluyum.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Sağlık riskleri kapsamında kalan durumları sayınız.	➤ Sağlık riskleri kısmını okuyunuz.
➤ Niçin sağlık sigortası yaptırmalıyız, söyleyiniz.	➤ Niçin sigorta yaptırmalıyız, kısmını okuyunuz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A. ÖLÇME SORULARI

Bu faaliyet sonucunda hangi bilgileri kazandığınızı, aşağıdaki soruları cevaplayarak belirleyiniz.

1. Herhangi bir sağlık problemi karşısında sigorta şirketi tarafından ..... veya ..... tüm tedavi teminatları sağlanır.
2. Aşağıdaki olaylardan hangisi sağlık poliçesi kapsamı içine girer?
  - A) Merdivenden düşerek kişinin ayağının kırılması
  - B) Esrar, eroin gibi uyuşturucuların kullanımından kaynaklanan problemler
  - C) Kuduz ve tetanos dışında kalan aşılar ve bu aşılarla ilgili test giderleri
  - D) Astım ve alerjik hastalıkların tetkik ve tedavi giderleri
3. Can sigortası kapsamında insanın karşı karşıya kaldığı birçok ..... vardır, insanlar bu ..... karşısında kendilerini güvende hissetmek için kendilerini sigorta kapsamına alırlar.
4. Herhangi akıl ve ruh haleti ile olursa olsun, intiharın veya intihara teşebbüsü ferdi kaza sigortası kapsamı ..... kalır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı modülün sonundaki cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrar inceleyiniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer faaliyete geçiniz.

B. UYGULAMALI TEST

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1. Hayat ta karşılaşılabilecek risklere karşı tedbir almak gerekir mi?		
2. Kazaen yaralanma sonucu hariç her türlü estetik ve plastik cerrahi müdahaleler sağlık poliçesi kapsamı dışında mıdır?		
3. Sigortalının, poliçe kapsamında aniden hastalanması veya yaralanması durumunda şirket; hastane, ameliyat ve tedavi masrafları ile ilgili doktorun yazdığı ilaçların masraflarını poliçe limitleri dâhilinde öder mi?		

DEĞERLENDİRME

Uyguladığınız performans testinde;

Aşağıda belirtilen ölçütlere göre kendinizi değerlendiriniz. Eğer sonuca ulaştıysanız bir sonraki uygulama faaliyetine geçebilirsiniz. Sonuca ulaşamadıysanız, uygulama faaliyetini yeniden gözden geçiriniz. Adımların aksayan bölümlerini öğretmeninizle konuşunuz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

İş yeri risk tedbirlerini tespit edebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Bu faaliyet öncesinde yapmanız gereken öncelikli araştırmalar şunlardır:

- Bölgenizdeki sigorta acentelerine giderek onlardan bölgesel riskler konusunda bilgi alınız.
- Bölgenizdeki ticari kuruluşlara giderek karşı karşıya kaldıkları ticari riskleri öğreniniz.
- Bölgenizdeki ticari kuruluşlara giderek karşı karşıya kaldıkları politik riskleri öğreniniz.
- Bölgenizdeki iş ve işçi bulma kurumuna gidiniz, bölgedeki meslekleri tespit ederek mesleki riskleri araştırınız.

3. İŞ YERİ RİSKTEDBİRLERİ

Günümüzde işletmeler sahip oldukları işletmeleri korumak ve birçok önlem almak zorundalar.

- Tesadüfî Risklere Karşı Tedbirler
- Ticari Risklere Karşı Tedbirler

3.1. Ticari Risklere Karşı Tedbirler

Hiç kuşkusuz anılan özellikle ticari nitelikte rizikoları kaldırma ya da en azından azaltma yönünde olmak üzere, ihracatçı aşağıdaki önlemleri alabilir:

İhracatçının her şeyden önce alıcısını iyi incelemesi, hakkında meslek odaları, bankalar ve onu tanıyanlardan bilgi alması gerekir. Bu durumda daha başlangıçta iyi

olmayan müşteriler ayıklanmış olur. Özellikle dış ülkelerdeki ticaret ataşeliklerimiz bu konuda önemli bilgiler vermektedir. Keza ithalatçı ülkesinin Türkiye'deki ticari ataşeliklerden de bilgi edinilebilir.

Özellikle mal mukabili ve vesaik mukabili ödeme şekillerinde, mal bedelinin ödenmeme rizikosuna karşı sigorta yaptırılabilir. Koşullar yerine getirildiğinde ve anlaşmaya uygun kalitede mal gönderildiğinde ilke olarak ihracatçı mümkün olduğunca akreditifli ödeme şeklini alıcıya kabul ettirmeli ya da vadeli satış ile mutlaka bankanın kefilliğini yani avalini almalıdır. Haksız sebeplerle alıcı mal bedelini ödemediği takdirde yaklaşık dört ay içinde mal bedelinin %90'ını ödemektedir. Mal bedelinin ödenmemesine ilişkin olarak yaptırılan sigorta, aynı zamanda politik riskleri de %90 oranında karşılamaktadır.

Rekabet şartlarının daha da artmakta olduğu günümüz ticaretinde, malların kredili ve özellikle kabul kredili (poliçeli) satılma zorunluluğunun ortaya çıkması nedeniyle, ihracatçı mal bedelini 6 ay, hatta daha da uzun dönemlerde tahsil edebilmektedir. Bu arada çapraz kurların sürekli değişime uğraması söz konusu olabilir. Uluslararası ticaret yapan firmalar veya işlem yapan finansal kuruluşlar kur değişimindeki olumsuz etkilerden kurtulmak için uluslararası finansal teknikleri uygularlar. Bunlardan en çok kullanılan da döviz opsiyonu döviz future (gelecek) kontratları döviz swapı ve döviz forward'ıdır.

Yukarıda saydıklarımız tabii ki belli başlı önlemlerdi. Bu tedbirler daha da artırılabilir.

3.2. Tesadüfî Risklere Karşı Tedbirler

Tesadüfî risk kavramını daha önceki konularımızda işlediğimizden nelerin tesadüfî risk olduğunu biliyoruz. Tüm riskler tesadüfen ortaya çıktığı için bütün riskler için geçerli olan tedbirler tesadüfî risk tedbirlerini de kapsar.

3.2.1. Depremde Güvenlik

Deprem ve yıldırım, uyardıksızın gelir ve sarsıntılarının ardından devasa bir yıkıntı bırakır.Şayet deprem tehlikesi olan bir yerde yaşıyorsanız, aşağıdaki hususları bilmelisiniz:

- Ailenizi bilgilendiriniz ve olası bir deprem için hazırlayınız.
- Evinizi ve ailenizi depreme karşı sigortalattırınız.
- Evdeki güvenli ve tehlikeli noktaları tespit ediniz.
- Asılı nesnelerin, pencere ve ocakların yanına gitmekten sakınınız.
- İlk yardım tekniklerini öğreniniz.
- Acil telefon numaralarının bir listesini elinizin altında bulundurunuz.
- Depremden sonra ailenizin nerede buluşacağını kararlaştırınız.
- Ailenizin her üyesi için yaşam sürdürme teçhizatını (yiyecek, ilaç, su, fazla elbise vb.) hazırlayınız.
- Yaşlılar ve ev hayvanları için özel tedbirler alınız.

- **Evin hazırlanışı**
  - Ağır mobilyaları duvara yakın tutunuz.
  - Gaz, elektrik ve su vanalarının nasıl kapatılacağını öğreniniz. Bir depremde ilk zarar görenler borulardır.
  - Baca, çatı ve duvar temellerinin güçlü ve sağlam olduğundan emin olunuz.
  - Yanıcı bütün ürünleri bir odada muhafaza ediniz.
  - Bilgisayar ve TV'nizi güvenliğe alınız.
- **Deprem olduğunda;**
  - Deprem bitene kadar ev içinde kalınız.
  - Yataktaysanız, orada kalınız. Bir yastıkla başınızı koruyunuz.
  - Bina dışındaysanız binalar, ağaçlar ve elektrik tellerinden uzak durunuz ve yere yatınız.
  - Bir arabadaysanız, yavaşlayınız ve açık alana doğru sürünüz.
- **Deprem bittiğinde;**
  - Küçük yangınları söndürmeye çalışınız.
  - Artçı sarsıntılar için hazırlıklı olunuz.
  - Daima bir radyo bulundurunuz. Radyo bültenlerindeki depremle ilgili haberleri dinleyiniz.
  - Evinizde herhangi bir hasar olup olmadığını tespit ediniz. Evin içi güvenli değilse herkesi dışarı çıkarınız.

3.2.2. Sel Felaketinde Güvenlik

Depremin aksine sel önce uyarıda bulunur ve kötü durumlar için hazırlanma şansı verir. Hava tahminleri günümüzde ani su baskını, fırtına, kasırga ve yıldırımlar için önceden uyarıda bulunmaktadır. Zararı en aza indirmek için bu tavsiyelere uyunuz:

➤ **Evin hazırlanışı;**

Şayet yağmur yoğunsa ve epeyce bir süredir (sekiz saat veya daha fazla) devam etmekteyse su baskınları yolda demektir.

Yerel radyo ve TV istasyonlarını, su baskınlarıyla ilgili en son haberleri almak için takip ediniz.

Felaket yardım çantanız şunları içermelidir:

- İlk yardım malzemeleri ve temel ilaçlar
- Konserve yiyecek

- Su
- Elbise
- Yağmurluk
- Pili radyo
- El feneri
- Yaşlılar, bebekler ve sakatlar için özel gereksinimler

Muhtemel bir sel felaketinde nerelere gidebileceğinizi belirleyiniz.

Dere ve nehirlerden uzaktaki yüksek yerlere doğru hareket ediniz.

➤ **Su baskını başladığında;**

- Gaz vanalarını ve elektrik sigortalarını kapatınız.
- Önemli belgeleri ve değerli mücevheratı üst katlara taşıyınız.
- Şayet su evinize girerse, daha üst katlara veya terasa çıkınız.
- Güvenli bir alana yüzmeyi denemeyiniz.
- Sel bölgelerinden arabayla veya yürüyerek geçmeyiniz.

➤ **Su baskını bittiğinde;**

- Binanın çökme tehlikesi varsa içeriye girmeyiniz.
- Akmakta olan sudan geçerken dikkatli olunuz. Yıkıntı, yılan, çivi ve diğer tehlikelere karşı dikkatli olunuz.
- Kapıyı açamazsanız ve sıkı sıkıya yapışmışsa, bu tavanınızın çökmeye hazır olduğunun işareti olabilir.
- Daha fazla tahribatı önlemek için çatı ve duvarlardaki delikleri plastik levhalarla kapatınız.
- Havalandırmayı sağlamak için gün boyunca kapı ve pencereleri açınız.
- Selden etkilenen bütün alanları mümkün olduğu kadar dezenfekte ediniz.
- Suyla temas etmiş olması ihtimal dâhilinde bulunan bütün yiyecek ve ilaçları atınız.
- Hijyenik ve sağlıklı olduğu açıklanana kadar içmek ve yemek pişirmek için suyu kaynatınız.

3.2.3. Yıldırıma Karşı Güvenlik

Yıldırım, doğal felaketler arasında en sık görülen ve öldürücü olanlardan biridir.

- Metal parmaklıklar, yer altı boruları ve madeni geçitlerden uzak durunuz.
- Şimşek çakarken yüzmekten kaçınınız.
- Şemsiye taşımak, yıldırım çarpma ihtimalini artırır.
- Yüksek ağaçlardan uzak durunuz.
- Bir binaya sığınmaya çalışınız.
- Kauçuk yağmurluk giymek ve madeni nesnelere taşımak yıldırım çarpma riskini artırır.

- Pencere ve lavabo gibi yerlerden uzak durunuz.
- Telefonu kullanmayınız.
- Şimşek çaktığı zamanlarda bütün elektrikli aletlerin fişlerini çekiniz.

3.2.4. Kasırgada Güvenlik

Can ve mal kayıplarının yaşandığı büyük kasırgalara ABD'de oldukça sık rastlanmaktadır. Kasırgalar genellikle güneybatıdan kuzeydoğuya doğru hareket eder. Bununla birlikte, başka yönde bir kasırga patlamayacağından emin olamazsınız. Kuzeye, güneydoğuya, doğuya ve hatta kuzeybatıya doğru da hareket edebilir.

- **Ev veya benzeri küçük bir binadaysanız;**
  - Kasırga başladığında bir binanın sığınağında olmak en iyisidir.
  - Bodrum iyi bir sığınaktır. Fakat batı ve güney duvarlarından uzak durmayı unutmayınız. Ağır bir masanın veya merdivenlerin altında saklanmak da düşünülebilir.
  - Kasırga sığınağına battaniye, yorgan ve diğer kullanılmamış döşek ve şilteleri stok etmeyi unutmayın ki, son anda bunları bulmak için vakit kaybetmeyesiniz.
  - Birinci kattaki tuvalet ve banyo gibi küçük ve penceresiz yerler, uygun korunma imkânı sağlayan diğer yerlerdir.

Böyle zamanlarda, bir acil ihtiyaç çantası hayat kurtarabilir. İçinde şunlar yer almalıdır:

- Bir ilk yardım çantası
  - Piller, el fenerleri, pilli radyo
  - Çabuk bozulmayan yiyecek maddeleri
  - Kaynamış su
  - Bir çift ayakkabı ve eldiven
- **Yüksek binaladaysanız;**
    - Holler ve iç salonlar sığınabileceğiniz en iyi yerlerdir.
    - Asansörler mantıklı bir seçenek değildir. Elektrik tellerinin kopması durumunda mahsur kalabileceğinizi unutmayınız.
    - Pencerelerden uzak durmayı unutmayınız.
  - **Alışveriş merkezlerinde, hastanelerde veya fabrikalardayken;**
    - En alt kattaki iç oda ve hollere giriniz.
    - Pencere camlarından ve kapılardan uzak durunuz.
    - Dinlenme salonları, tiyatrolar ve büyük mağazalar gibi geniş kemerli çatısı olan alanlardan uzak durunuz.

- Köşeler daima odanın ortasından daha güvenlidir.
- Binanın kuzey veya doğu tarafındaki kısa duvarlı bir alan daha güvenli olabilir.

3.3. Mesleki Risk Tedbirleri

Çalışanların ve meslek eğitimi görenlerin kazançları ne kadar olursa olsun yasa gereğince kaza sigortası vardır. Genelde, bunun dışında iş yerine grup hâlinde gidip gelenler, bu nedenle yolda normal güzergâhtan ayrılmaları gerekse bile sigortalıdırlar.

- Kapsamlı tedavi tedbirleri
- İş hayatına katılımı amaçlayan yardımlar mesleği teşvik eden tedbirler (örneğin gerekli olduğu durumlarda yeni meslek öğrenimi)
- Toplumsal yaşama katılımı amaçlayan ve genel olarak destekleyici yardımlar
- Sigortalılara ve aile fertlerine para yardımları

Sigortalı bir işte çalıştığınız sürece sigortanın korumasına tabisinizdir. İş yerine gidip gelme de bu sigortaya dâhildir.

Çalışma yaşamı içinde yer alan mesleki riskler gerekli önlemler alındığı takdirde ortadan kaldırılabilir, sonuçları en asgari düzeye indirilebilir, tekrarlanmasının önüne geçilebilir.

Burada üzerinde önemle durulması gereken nokta güvenli ve risksiz bir ortamda çalışma çabasının yaşamın her alanında var olduğunun bilincine varmaktır. Yani güvenlik, evde, okulda, iş yerinde, seyahat sırasında, yürürken her an varlığını hissettirmesi gereken bir ihtiyaçtır.

Resim 3:1: Tehlikeli alanlarda çalışırken kullanacağımız koruma malzemeleri

3.4. Sigortacılık Tarihinden Örnekler

Örnek : Mehmet Bey işletmesinde yangın tehlikesine karşı korunmak amacıyla yangın tüpü ve diğer bazı önlemleri almıştır. Mehmet Bey' in iş yerinde 17.06.2005 tarihinde yangın çıktı. Mehmet Bey yangın henüz yayılmamışken yangın tüpüyle yangına müdahale etti ve söndürdü. Daha sonra sigorta şirketini arayarak yangın ihbarında bulundu. Gelen eksper incelemede bulunduktan sonra Mehmet Bey'in hasar tutarını kendisine ödedi.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ İhracatçının ticari riskleri azaltmak için aldığı önlemleri sayınız.	➤ Ticari risklere karşı tedbirler kısmını okuyunuz.
➤ Deprem güvenlik tedbirlerini sayınız.	➤ Tesadüfi risklere karşı tedbirler kısmını okuyunuz.
➤ Depreme karşı alınan güvenlik tedbirlerinden evin nasıl düzenlenmesi gerektiğini anlatınız.	➤ Tesadüfi risklere karşı tedbirler kısmını okuyunuz.
➤ Sel felaketine karşı alınması gereken güvenlik tedbirlerini sayınız.	➤ Tesadüfi risklere karşı tedbirler kısmını okuyunuz.
➤ Yıldırım düşmesine karşı alınması gerek güvenlik tedbirlerini sayınız.	➤ Tesadüfi risklere karşı tedbirler kısmını okuyunuz.
➤ Kasırga tehlikesine karşı alınması gereken güvenlik tedbirlerini sayınız.	➤ Tesadüfi risklere karşı tedbirler kısmını okuyunuz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A. ÖLÇME SORULARI

Bu faaliyet sonucunda hangi bilgileri kazandığınızı, aşağıdaki soruları cevaplayarak belirleyiniz.

1. Özellikle mal mukabili ve vesaik mukabili ödeme şekillerinde, mal bedelinin ödenmeme rizikosuna karşı ..... yaptırılabilir.
2. Aşağıdakilerden hangisi deprem için ev düzenini hazırlamaya ters düşer.
  - A) Ağır mobilyaları duvara yakın tutunuz.
  - B) Gaz, elektrik ve su vanalarının nasıl kapatılacağını öğreniniz. Bir depremde ilk zarar görenler borulardır.
  - C) Baca, çatı ve duvar temellerinin güçlü ve sağlam olduğundan emin olunuz.
  - D) Diğer eşyalar için bir önlem almayınız.
3. Sel felaketi başladığında alınması gereken önlemler içinde aşağıdakilerden hangisi yoktur?
  - A) Güvenli bir alana yüzmeyi deneyiniz.
  - B) Gaz vanalarını ve elektrik sigortalarını kapatınız.
  - C) Şayet su evinize girerse, daha üst katlara veya terasa çıkınız.
  - D) Sel bölgelerinden arabayla veya yürüyerek geçmeyiniz.
4. Herhangi bir felaketle karşı karşıya kalındığında acil ihtiyaç çantasında olması gerekenler içinde aşağıdakilerden hangisi yoktur?
  - A) Bir ilk yardım çantası
  - B) Piller, el fenerleri, pilli radyo
  - C) Çabuk bozulmayan yiyecek maddeleri
  - D) Makyaj malzemesi

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı modülün sonundaki cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrar inceleyiniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer faaliyete geçiniz.

PERFORMANS TESTİ

Modül ile kazandığınız yeterliği aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1. Yangın güvenlik tedbirlerini tespit ettiniz mi?		
2. Kaza güvenlik tedbirlerini saydınız mı?		
3. Nakliyat güvenlik tedbirlerini sayabildiniz mi?		
4. Hırsızlık güvenlik tedbirlerini maddeler hâlinde sayabildiniz mi?		
5. Sağlık risklerini tanımlayabildiniz mi?		
6. Ticari risk tedbirlerini öğrendiniz mi?		
7. Tesadüfî risk tedbirlerini sayabilir misiniz?		
8. Mesleki risk tedbirlerini anlatabilir misiniz?		

DEĞERLENDİRME

Uyguladığınız performans testinde;

Aşağıda belirtilen ölçütlere göre kendinizi değerlendiriniz. Eğer sonuca ulaştıysanız, modül değerlendirmeye geçebilirsiniz. Sonuca ulaşamadıysanız uygulama faaliyetini yeniden gözden geçiriniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Bu modül sonucunda hangi bilgileri kazandığınızı, aşağıdaki soruları cevaplayarak belirleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi işletmelerin risklere karşı almış olduğu tedbirlerden değildir?
  - A) Ek teminatlar
  - B) Riskin ölçülmesi
  - C) Aşkın sigorta
  - D) Hiçbiri
2. Sadece garantili olan uzatma fişlerini kullanmak hangi tedbire girer?
  - A) Elektrik emniyeti
  - B) Hırsızlık tedbirleri
  - C) Kaza tedbirleri
  - D) Otomobil için tedbirler
3. Kaza yaptığınızda, polis gelinceye kadar arabanın içinde kapılar kilitli vaziyette beklemek ..... dir ve ..... güvenlik tedbiri sayılır.
4. Hayat ..... doludur.
5. ....ve ..... uyarmaksızın gelir ve sarsıntılarının ardından devasa bir yıkıntı bırakır.
6. ...., doğal felaketler arasında en sık görülen ve öldürücü olanlardan biridir.
7. Çalışanların ve meslek eğitimi görenlerin - kazançları ne kadar olursa olsun yasa gereğince ..... vardır.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1. İşletme risk tedbirlerini sayabilir misiniz?		
2. Yangına karşı alınması gereken tedbirleri sayabilir misiniz?		
3. Elektrik emniyetinin neler olduğunu söyleyebilir misiniz?		
4. Kaza güvenlik tedbirlerini sayabilir misiniz?		
5. Arabanızla kaza yaptığınızda alınması gereken önlemleri söyleyebilir misiniz?		
6. Hırsızlık güvenlik tedbirlerini sayabilir misiniz?		
7. Hırsızlığa karşı evinizde alınması gereken önlemleri sayabilir misiniz?		
8. Önlenemeyen risklerin zararlarını kim karşılar?		
9. Sağlık sigortası poliçesi kapsamı dışında kalan hâlleri söyleyebilir misiniz?		
10. Niçin sağlık sigortası yaptırmalıyız anlatabilir misiniz?		
11. Ticari risklere karşı alınması gereken önlemleri sayabilir misiniz?		
12. Tesadüfî risklere karşı alınması gereken önlemleri sayabilir misiniz?		
13. Depremde alınması gereken güvenlik tedbirlerini biliyor musunuz?		
14. Depreme karşı evin düzenini biliyor musunuz?		
15. Deprem olduğu anda yapılması gerekenleri biliyor musunuz?		
16. Deprem bittiğinde neler yapılması gerektiğini biliyor musunuz?		
17. Sel felaketinde alınması gereken güvenlik tedbirlerini sayabilir misiniz?		
18. Yıldırıma karşı alınması gereken güvenlik tedbirlerini söyleyebilir misiniz?		
19. Kasırgaya karşı alınması gereken güvenlik tedbirlerini söyleyebilir misiniz?		
20. Mesleki risk tedbirlerini söyleyebilir misiniz?		

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ 1 CEVAP ANAHTARI

1	Önlemeye Azaltmaya Hafifletmeye
2	Kaza
3	Kapıyı Pencereleri
4	C
5	A

ÖĞRENME FAALİYETİ 2 CEVAP ANAHTARI

1	Ayakta - Yatarak
2	A
3	Risk -Riskler
4	Dışında

ÖĞRENME FAALİYETİ 3 CEVAP ANAHTARI

1	Sigorta
2	D
3	A
4	D

MODÜL DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

1	D
2	A
3	Araba için tavsiyeler - Kaza
4	Risklerle
5	Deprem Yıldırım
6	Yıldırım
7	Kaza sigortası
8	C

KAYNAKÇA

- Prof. Dr. ALPER, Enver, Av. Afitap ÖNDAŞ GÜVEL, **Sigortacılık**, Seçkin, Ankara 2004.
- Dr. URALCAN, G. Şebnem, **Temel Sigorta Bilgileri ve Sigorta Sektörünün Yapısal Analizi**, Beta, İstanbul, Mayıs 2004.
- AKSAK, Şule, **Yayımlanmamış Ders Notları**
- Öğret. YILDIZ, Muhammet, **Yayımlanmamış Ders Notları**
- www.sigortam.net
- www.Hayatsigorta.com
- www.hürsigorta.com
- www.policem.com